

Lisa Jonasson

Ris åt rygg
Fotopolymrgravyr,
350 × 230 mm

Bor och arbetar i Stockholm,
Farsta.

Utbildning

1999–2004 Kungl. Konsthögskolan i Stockholm

Separatutställningar i urval

2013 *Jag har öppnat en öppen dörr*, Grafikens Hus, Mariefred
2014 Lisa Jonasson & Matti Kallioinen, Lokalrätten, Hökarängen
2015 *Cirkeln måste sluta*, Galleri Magnus Karlsson, Stockholm
2016 *Preparat*, Kulturnatten, Uppsala Konstmuseum

Grupputställningar i urval

2013 *Time Waits for Us*, Galleri Magnus Karlsson, Stockholm
2015 Chart Art Fair, Galleri Magnus Karlsson, Köpenhamn
2015 *Selfie*, Galleri Steinsland Berliner, Stockholm
2016 Frieze Art Fair, New York, USA
2016 *Samlade verk!*, Bonniers Konsthall, Stockholm
2016 Den stora trädgårdsfesten, Djurby, Örsundsbro

Foto: Ada Kallioinen Jonasson

Offentliga verk i urval

2012 Kulturhus Komediante, Varberg
2013 Ett verk för Alla Kvinnors Hus jourboende, Stockholm
2014–15 SL:s serie *Konstväxlingar*, Zinkensdamms T-banestation
2014 Konstnärlig gestaltning, Högaldsskolan, Stockholm

Representerad

Moderna Museet, Stockholm,
Malmö Konstmuseum

Stipendier

2003 Olle Baertlings stipendium
2004 Maria Bonnier-Dahllins stipendium
2006–07 IASPIS vistelsestipendium, Künstlerhaus Bethanien, Berlin
2011 Ivan Aguéli Stipendium

I 2017 års portfölj från Föreningen för Grafisk Konst ingår *Ris åt rygg*, fotopolymrgravyr 350 × 230 mm. Tryckt av Jenny Olsson på Somerset Satin 300 gr. Upplaga 250 ex.

Ris åt rygg

Den mörkare delen av tillvaron, bördor.
Den fysiska ansträngningen.

Jag är en sån som gärna bär. Möbler. Fynd. Barnen har jag förstås burit i och utanpå kroppen. Stenar. När jag bär känner jag mig som en människa. En känsla som är bra även i kombination med ansträngning, svett och kanske smärta.

Det finns vissa fysiska tillstånd som känns gemensamma, där upplevelsen av kroppen blir tydlig, och grubblandet på det själsliga upplöses i tröttheten. Att känna sig som en kropp, under en tydlig tyngd som pressar neråt. Förankrad på jorden, ett djur, del av slakten människa. Också lite som en myra med ett stort barr på sin kropp av tre bruna pärlor. Obegriplig men besläktad.

Den som lyfter en på gränsen till för stor börda måste vara beredd på att kanske misslyckas. Att inse sig besegrad av ett stort dött ting, och få ropa efter förstärkning.

– *Om du bara hjälper mig att få upp det på ryggen så tror jag nog ... det ... går sen ...*

I sagorna kommer en liten kärring gående från skogen, kanske en häxa, en vindpinad fårad kvinna med ett enormt risknippe på ryggen. Jag känner identifikation, men den tanten är en bifigur, hon säger sin replik och går vidare ut ur berättelsen med sitt risknippe. Jag hejar på henne, tänker, Heja! du är inte fast under din börda, trots att det ser så ut. Du är fri på något sätt, du lyfter en omänskligt stor börda, men går vidare, du klagar inte ens. Du är väl fri? Hallå? Kom tillbaka!

Jag tänker på kvinnan som jag arbetade med i tonåren på café Sturekatten, ett gammalt hus med tre våningar och många trånga trappor. Hon hade flytt från ett land i krig. Hon berättade ingående om allt hon hade samlat, som hon fått lämna. Det som skulle ha blivit döttrarnas hemgift, kompletta serviser av högsta kvalitet. Ärvda dukar, de finaste möbleman. Allt borta nu.

Hon bar enorma bördor uppför cafétrapporna. Backar med läsk och mjölk, tårter, enorma kastruller. Hon hade en magisk min när hon gjorde det, en styrkemin. I ansträngningen åkte överläppen upp och blottade tänderna, mungiporna lite spända åt sidan, som ett leende eller ett grin. Minen utstrålade beslutsamhet och förtvivlan blandat med aggression, de känslor som ansträngning är rotad i. Jag använder den minen ibland, när det behövs.

Den bortskämda medelklassens blanka rullväskor med övervikt, på väg till eller från ett varmt land. Tock, tock, tock mot gatstenen. Beställa möbler med frakt och uppbärning och montage. Mat-kassen levererad till dörren. Pannsvetten bryter fram först på gymmet. Måste man ens städa själv? Ska man bära om man inte måste? Ja. Jag vill hävda att den del av mig som är muskler, senor och benknor beordrar mig att bära. Den vill, kroppen. Den har också en åsikt, säger den.

Figuren i min bild, just på väg i skymningsljuset, är snart framme, hoppas jag.

I ansträngningen måste man våga sticka ner armen i det mörka inombords, och där hämta mod. Med blottade tänder våga likna ett djur, vara en kropp, någon som bjuder bördan motstånd. Att en källa är mörk behöver inte vara något dåligt, den kanske bara är djup. Det gäller att inte bli rädd.

Man ska naturligtvis inte binda ris åt egen rygg, men samtidigt är det mänskligt att göra just det. Ibland är bördan självförvållad, så är det, och det är bara att bita ihop och hugga i.

Den enorma bördan på figurens rygg består i själva verket av ett litet fragment av en lav. Lavar är dubbelorganismer, där en svamp och en alg gemensamt bildar en kropp. Bildens original är en diabilstram. Mellan glasen samsas en liten klippt pappersfigur med några torra växtdelar och blir en filmruta i en dokumentär från ett fantasiland nära dig.

Lisa Jonasson
Konstnär